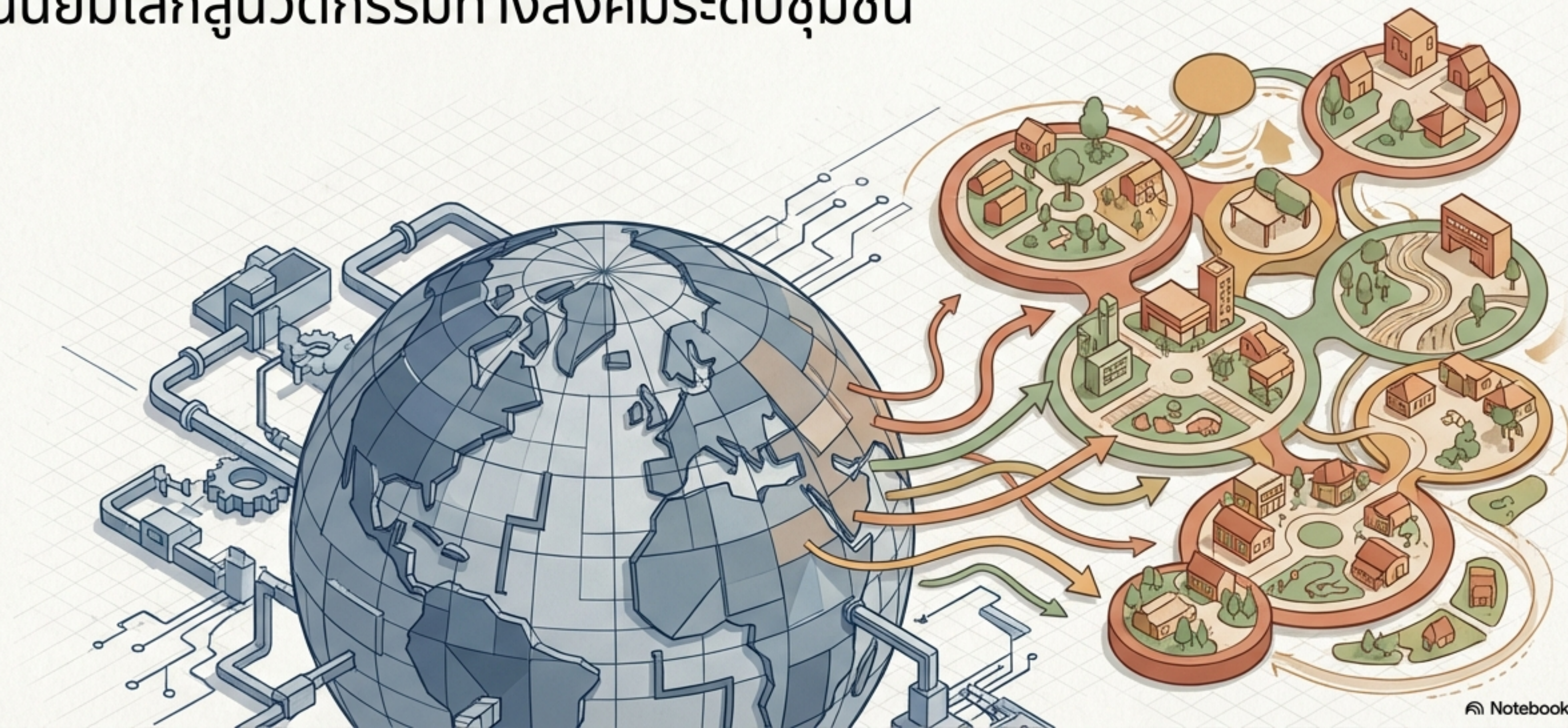


เศรษฐศาสตร์การเมืองและการออกแบบสังคม

Political Economy & Social Design

จากทฤษฎีโลกสู่นวัตกรรมทางสังคมระดับชุมชน

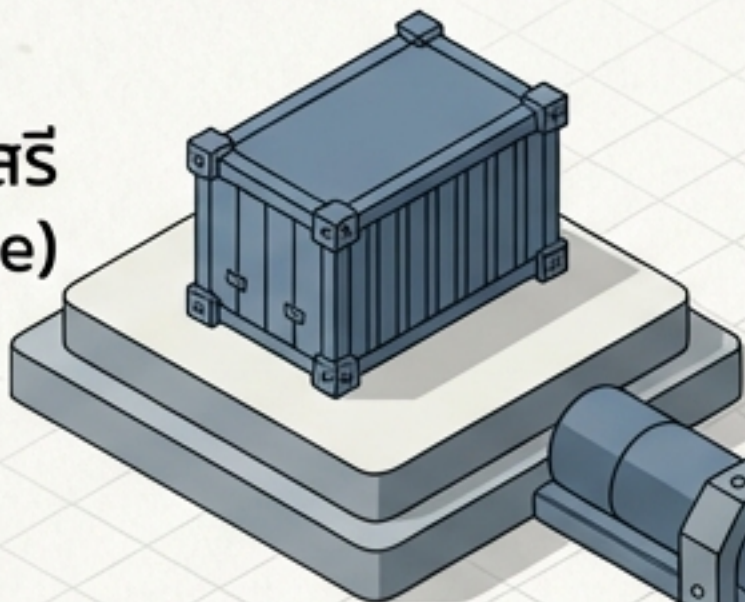


ทุนนิยมโลก (Global Capitalism)

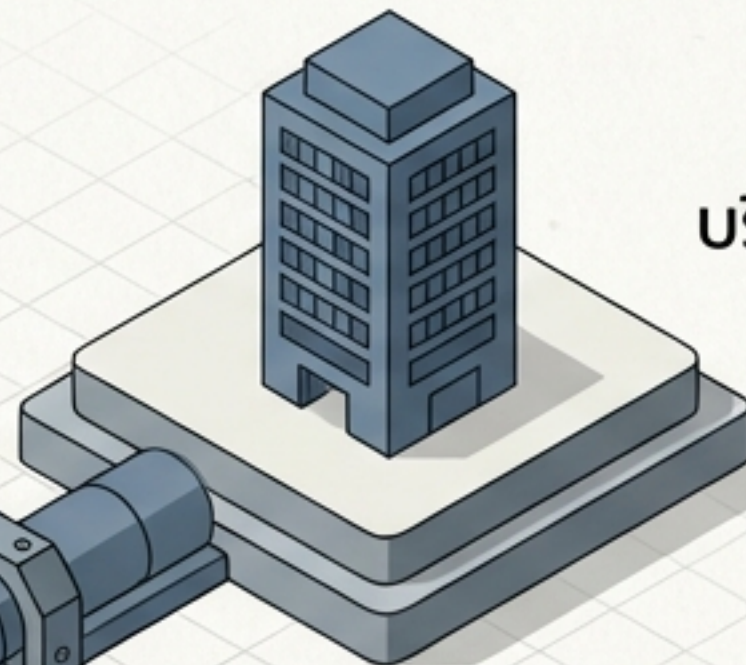
ระบบเศรษฐกิจที่ตลาดและทุนเชื่อมโยงกันทั่วโลก

เสาหลักแห่งทุนนิยมโลก:

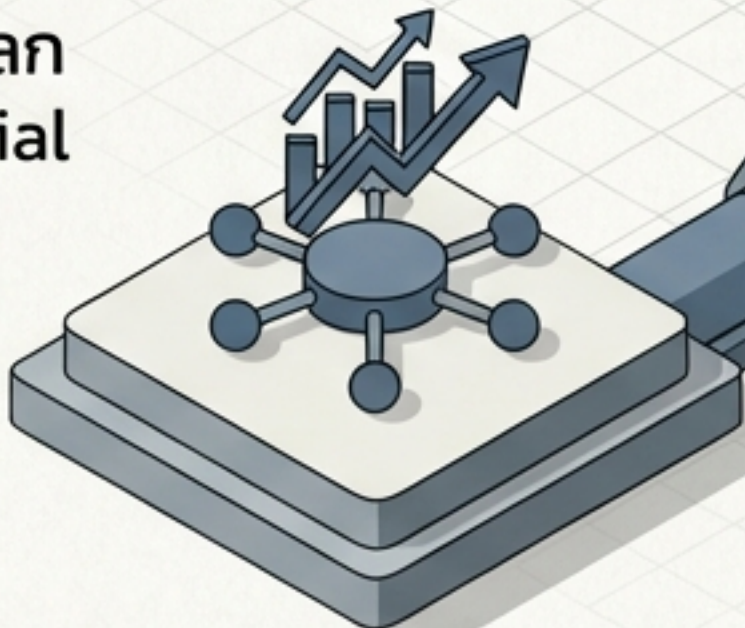
การค้าเสรี
(Free Trade)



บริษัทข้ามชาติ
(MNCs)



ตลาดการเงินโลก
(Global Financial Markets)






การลงทุนข้ามชาติ
(Cross-border Investment)



ทุนนิยมโลก

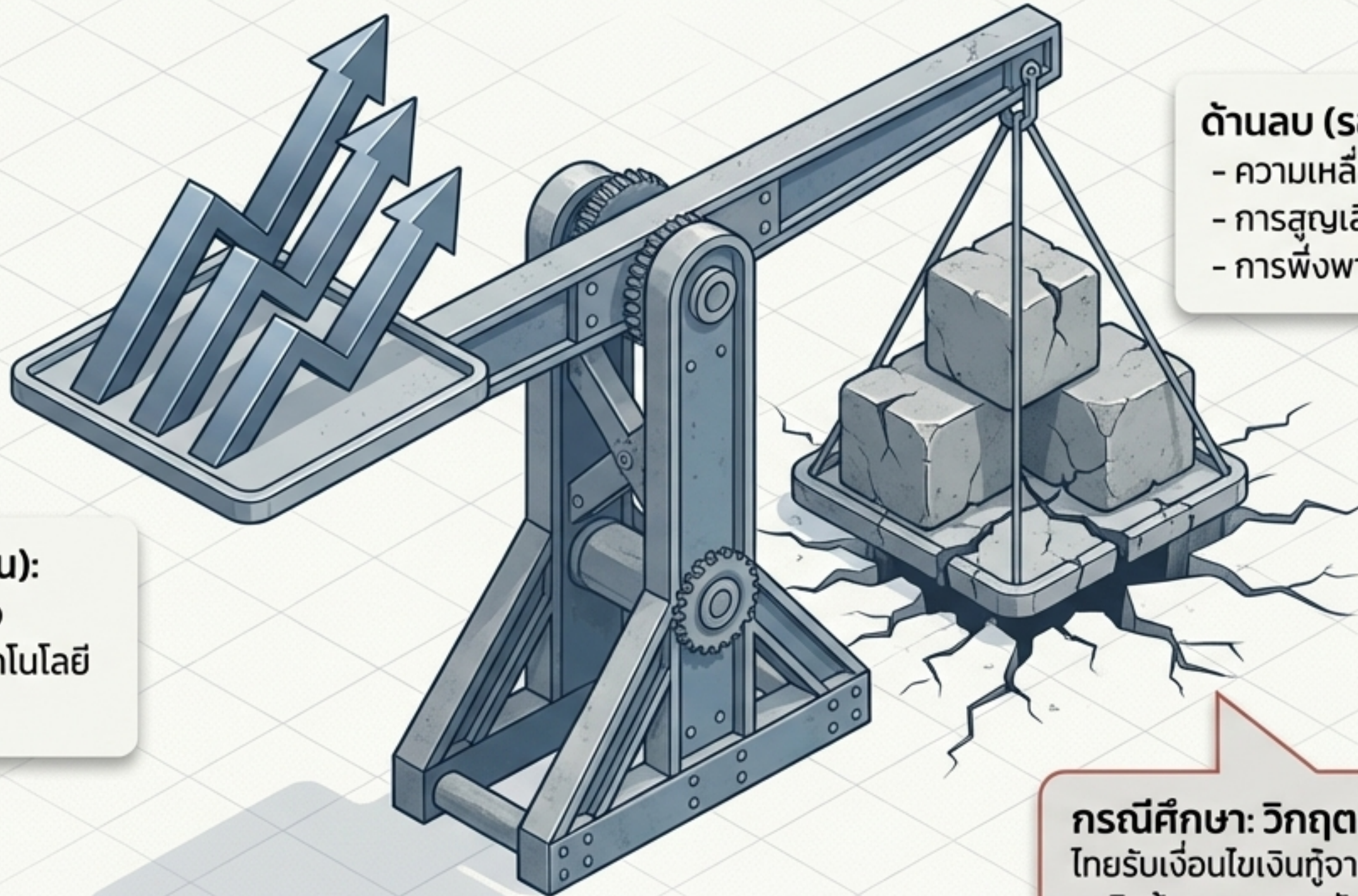
สถาบันกแห่งเศรษฐกิจโลก

บทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในการกำหนดกติกา

สถาบัน (Institution)	กลไกหลัก (Key Mechanism)	ผลกระทบ/ข้อวิจารณ์ (Impact & Criticisms)
IMF (กองทุนการเงิน ระหว่างประเทศ) 	- ให้เงินกู้ยืมและรักษาเสถียรภาพค่าเงิน	- บังคับใช้นโยบายรัดเข็มขัด (Austerity) ซึ่งมักกระทบความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง
WTO (องค์การการค้าโลก) 	- กำหนดกฎเกณฑ์การค้าและลดกำแพงภาษี	- ผลักดันการแข่งขันเสรี ซึ่งอาจจำกัดอำนาจรัฐในการปกป้องอุตสาหกรรมท้องถิ่น
World Bank & UNDP 	- สนับสนุนเงินทุนเพื่อการพัฒนาและคุณภาพชีวิต	- เน้นโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อระบบทุนนิยมข้ามชาติ

รอยร้าวในระบบ (The Friction)

ผลกระทบของทุนนิยมโลกต่อประเทศกำลังพัฒนา



ด้านบวก (แรงขับเคลื่อน):

- การเติบโตทางเศรษฐกิจ
- การแพร่กระจายของเทคโนโลยี
- เม็ดเงินลงทุนมหาศาล

ด้านลบ (รอยร้าว):

- ความเหลื่อมล้ำที่ขยายตัว
- การสูญเสียอำนาจอธิปไตยทางเศรษฐกิจ
- การพึ่งพาทุนต่างชาติ

กรณีศึกษา: วิกฤตต้มยำกุ้ง (2540)

ไทยรับเงื่อนไขเงินกู้จาก IMF นำไปสู่การรัดเข็มขัด
ธุรกิจล้มละลาย และอัตราว่างงานพุ่งสูง

การปรับกระบวนทัศน์ (The Paradigm Shift)

เมื่อระบบระดับบนสร้าง สร้างรอยร้าว ทางออกจึงต้องมาจากระดับรากหญ้า

นโยบายมหภาค (Macro Policy)

- ขับเคลื่อนด้วยทุนและกติกาโลก
- มุ่งเน้นการเติบโตและตัวเลข
- รัฐและเอกชนไม่สามารถแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างได้เพียงลำพัง

นวัตกรรมทางสังคม (Social Innovation)

- ขับเคลื่อนด้วยคนและชุมชน
- มุ่งเน้นความยั่งยืนและการแก้ปัญหาจริง
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
สร้างการเปลี่ยนแปลงระยะยาว

นวัตกรรมทางสังคมคืออะไร?

แนวคิด วิธีการ หรือโครงการใหม่ที่ช่วยแก้ปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน โดยอุดช่องโหว่ที่กลไกตลาดและนโยบายรัฐเข้าไม่ถึง

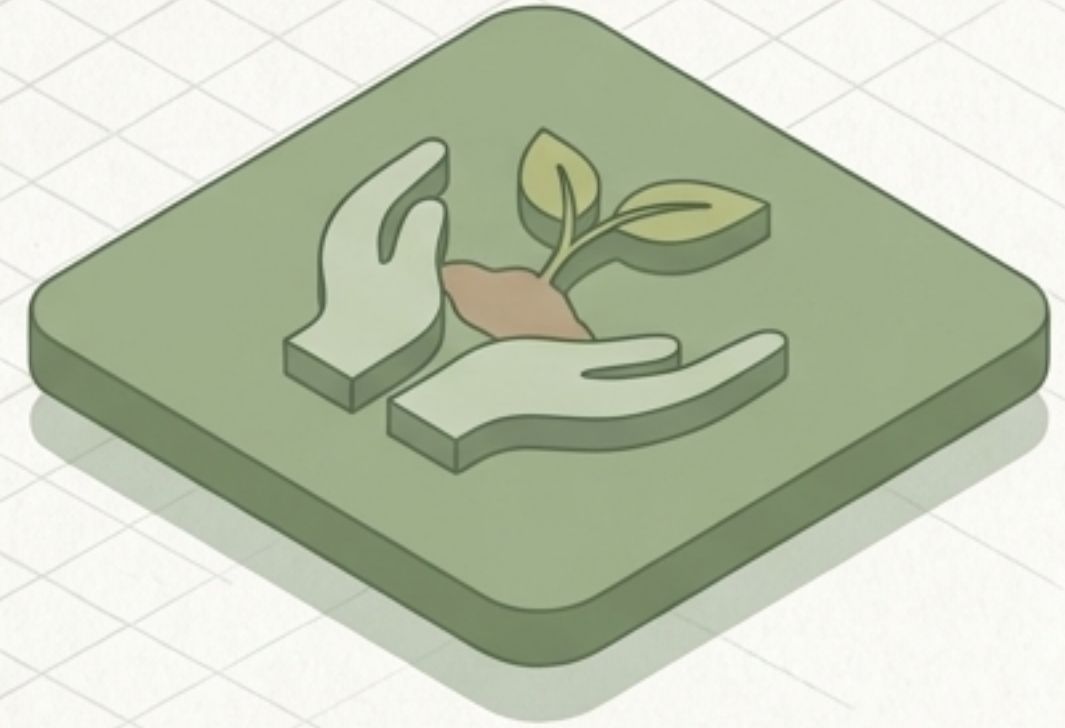
ตัวอย่างการประยุกต์ใช้:



สาธารณสุขชุมชน
(Community Health)



การศึกษาเพื่อชุมชน
(Local Education)



สิ่งแวดล้อมยั่งยืน
(Environmental Sustainability)

กลไกแห่งการคิดค้น: Design Thinking

กระบวนการแก้ปัญหาที่วาง "ผู้ใช้" เป็นศูนย์กลาง



จากทฤษฎีสู่การออกแบบนโยบาย

การเปลี่ยนเสียงของชุมชนให้เป็นนโยบายที่ตอบโจทย์ประชาชน

[Input]

- ข้อมูลเชิงลึกจากชุมชน
- การรับฟังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

[Process]

กระบวนการคิดเชิงออกแบบ
(Design Thinking)

[Output]

ผลลัพธ์: นโยบายแก้ปัญหารจริง

- โครงการบ้านมั่นคง
(Baan Mankong)
- เครื่องข่ายเกษตรอินทรีย์
(Organic Farming)
- แอปพลิเคชันเข้าถึงบริการรัฐ
(Gov-Tech for Rural)

ทักษะการทำงานร่วมกับชุมชน (Community Engagement)

จิ๊กซอว์ชิ้นสำคัญที่เปลี่ยน "ไอเดีย" ให้เป็น "ความจริง"

การทำงานร่วมกับประชาชนเพื่อแก้
ปัญหาและพัฒนาพื้นที่:

- ลดความขัดแย้งในพื้นที่
- สร้างความเป็นเจ้าของร่วม
(Sense of Ownership)
- รับประกันความยั่งยืนของ
โครงการในระยะยาว



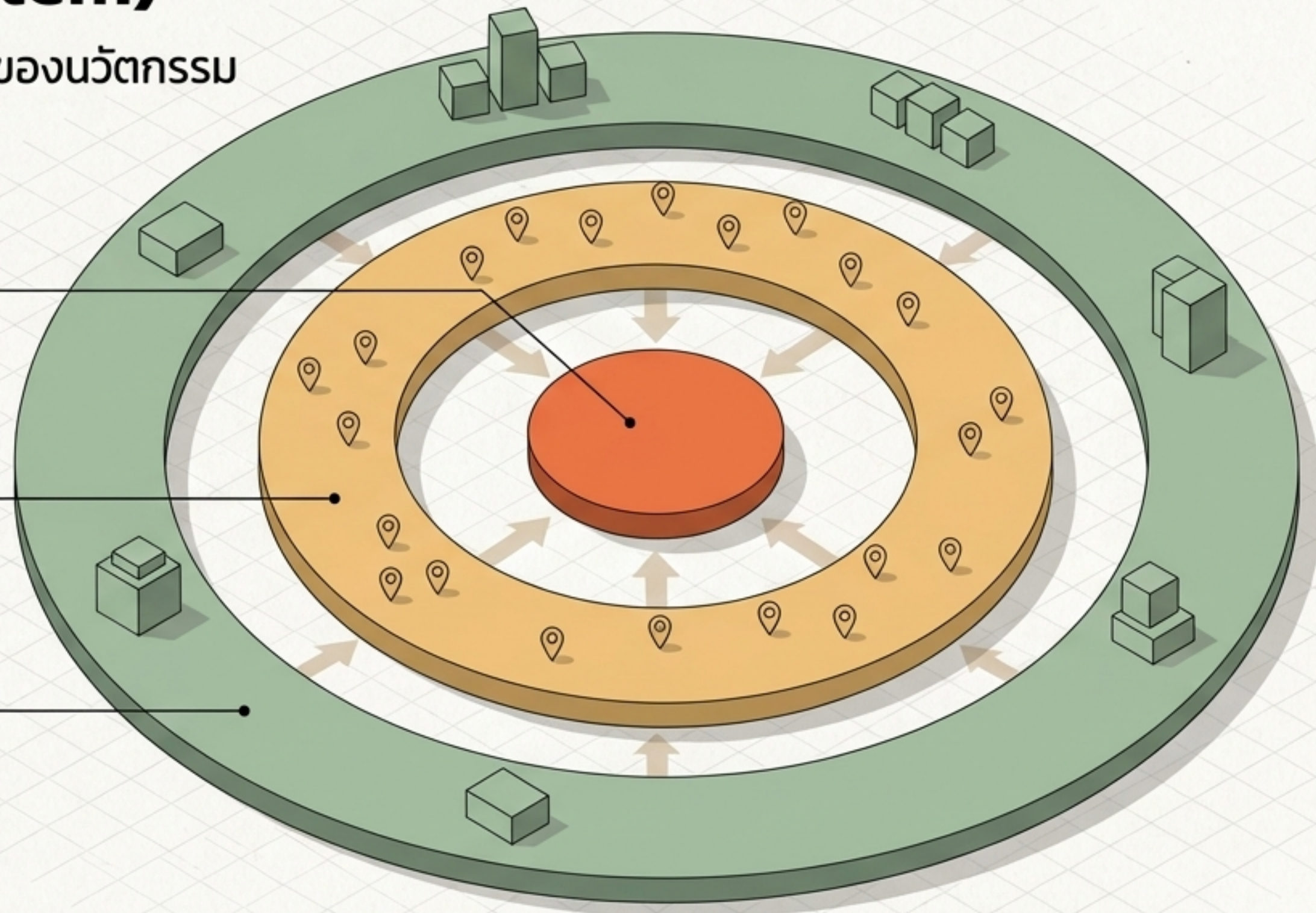
แผนผังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Ecosystem)

การวิเคราะห์กลุ่มคนที่มีผลต่อความสำเร็จของนวัตกรรม

ศูนย์กลาง (Core):
- ชาวบ้านและผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

วงแหวนชั้นกลาง (Direct Enablers):
- องค์กรชุมชน (Community Orgs)
- หน่วยงานรัฐระดับท้องถิ่น

วงแหวนรอบนอก (Macro Influencers):
- ภาคเอกชน (Private Sector)
- หน่วยงานระดับชาติ



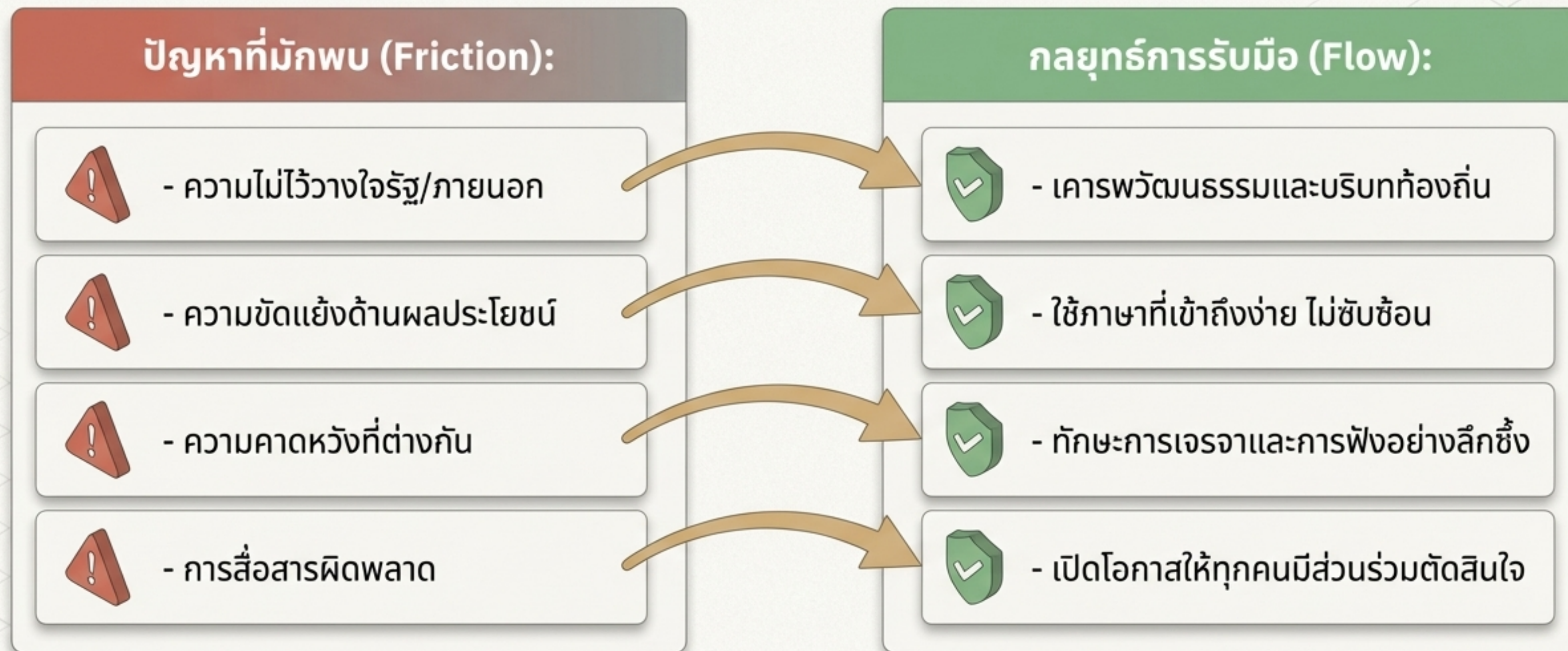
เส้นทางสู่ความร่วมมือ (The Engagement Pathway)

กระบวนการทำงานฐานราก



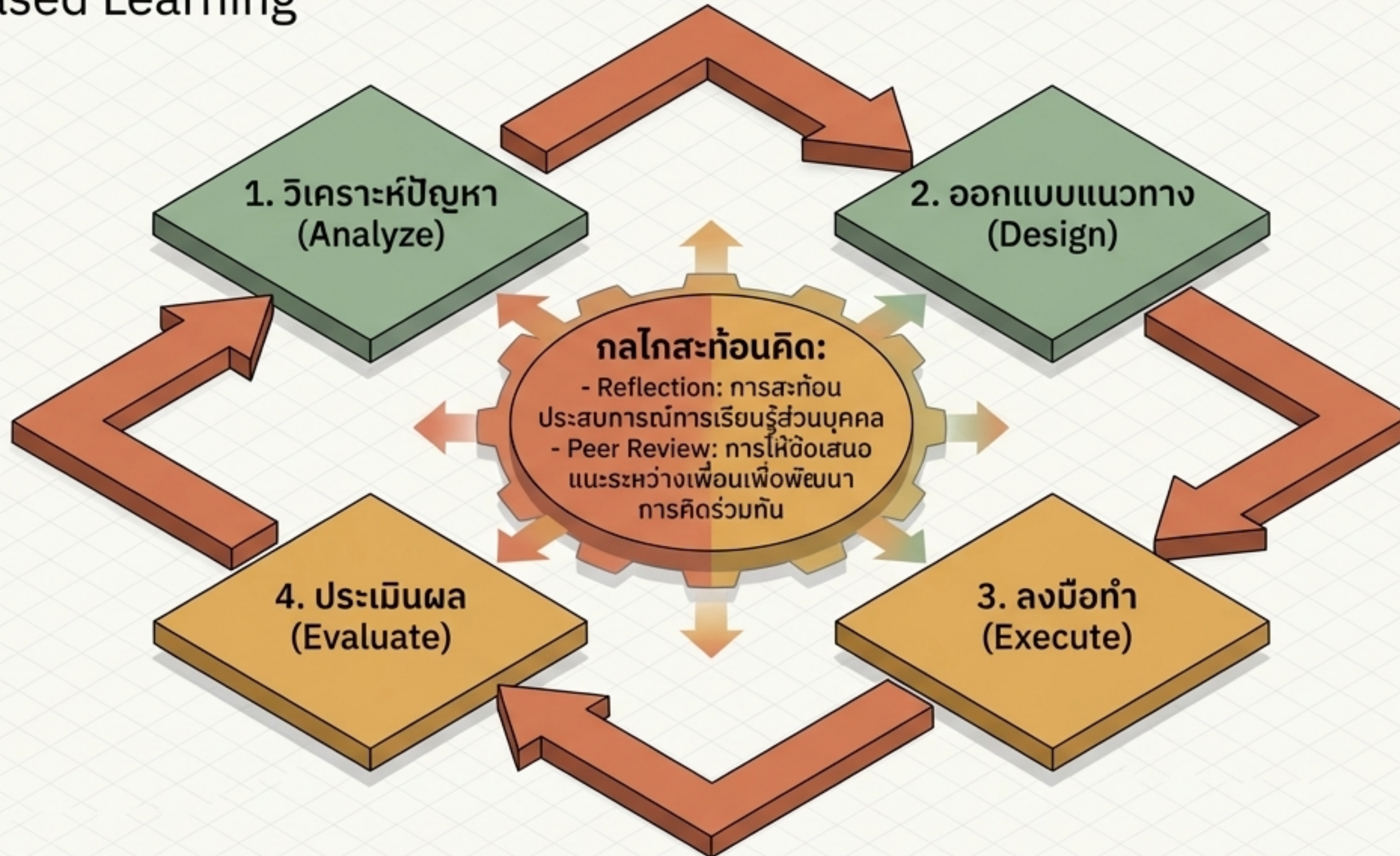
การจัดการความขัดแย้ง (Navigating Friction)

เปลี่ยนความไม่ไว้วางใจให้เป็นความร่วมมือ



พิมพ์เขียวการเรียนรู้แบบลงมือทำ (PBL Framework)

Project-Based Learning



ภารกิจจำลองสถานการณ์ (Action Plan)

บททดสอบนักออกแบบสังคม

Track A: ออกแบบนโยบาย (Policy Design)



- เลือกวิเคราะห์ปัญหาสังคม/องค์กรระดับโลก (เช่น ผลกระทบจากทฤษฎี)



- ใช้ Design Thinking เพื่อออกแบบนวัตกรรมแก้ปัญหาในระดับพื้นที่

Track B: บริหารผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Simulation)



- สวมบทบาทและจำลองการประชุมชุมชน (Town Hall Meeting)



- ฝึกทักษะเจรจาต่อรอง



- ประเมินผลผ่าน Reflection และ Peer Review

สรุปบทเรียนร่วมกัน เพื่อเชื่อมโยงภาพใหญ่สู่การลงมือทำจริง